

Pozvánka na výstavu:

ÚS ČZS Karviná ve spolupráci s fondem životního prostředí města Karviné Vás zvou na tradiční výstavu **ZAHRADA 2014**, která se koná **5. a 6. září 2014**, v areálu ČZS Karviná, ulice Mlýnská (za zimním stadionem v Karviné), denně od 9,00 - 18,00 hodin.

Uvidíte výpěstky členů ČZS, kaktusy a sukulenty, pokojové rostliny, venkovní okrasné rostliny, rukodělné práce, vystavovatelé ZO ČZS Karviná, Slezská diakonie, středisko Bethel Karviná, děti ze ZŠ a kroužku „Mladý zahrádkář“. Součástí výstavy je tombola, bezplatná poradna pro pěstitele, zahrádkářské výpěstky, okrasné rostliny a keře, košíkářské a keramické předměty, rukodělné předměty. Vstupné dobrovolné.

Více na: www.zahradkari-karvina.ic.cz

12. - 14. 9. 2014 - Kyjov – Oblastní výstavu ovoce, zeleniny, vinných hroznů a květin pořádá ČZS Kyjov na Domě kultury Kyjov. Srdečně zvou poradatelé.

Zemědělská výstava "**DARY JIŽNÍ MORAVY**", kterou organizuje město Velké Pavlovice ve spolupráci se ZO ČZS Velké Pavlovice a Ekocentrem Trkmanka (v jeho areálu) ve dnech **12. - 14. 9. 2014**.

Podzimní přehlídku ovoce, zeleniny, hroznů a květin doplní páteční happening pro studenty na téma "Propagace a popularizace výzkumu v oblasti bioenergetiky"; odborné přednášky, výstava zemědělské techniky, přehlídka drobného zvířectva, podzimní dýňobraní. Výstava probíhá společně s tradiční vinařskou slavností Velkopavlovické vinobraní, která nabízí ochutnávku vín, burčáku, bohatý program, který se nese v duchu lidových tradic zdejšího kraje.

12. - 19. 9. 2014 - Výstava kaktusů a jiných sukulentů - [Brno, Botanická zahrada](#)

Ve sklenicích Botanické zahrady Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Kotlářská 2. Otevřeno je denně od 9 do 17,30 hodin. Výstava je prodejní a je možné při ní zhlédnout všechny skleníky i venkovní zahradu.

13. - 14. 9. 2014 - Výstava hroznů Slezska, Velké Hoštice

ZO ČZS Velké Hoštice ve spolupráci s Obcí Velké Hoštice a ÚR ČZS Opava pořádá tradiční již 19. výstavu hroznů Slezska. Na výstavě s mnohaletou tradicí bude ke zhlédnutí 300-400 vzorků hroznů vinné révy. Bohatý bude i okruh odrůd, každoročně je vystaveno přes 100 odrůd vinné révy převážně stolních odrůd vhodných pro oblast Severní Moravy. Pro vystavovatele a předsedy ZO ČZS okresu Opava je slavnostní zahájení v pátek 12. 9. 2014. Volně přístupná bude v sobotu 13. září od 14 -18 hod, v neděli 14. září od 11- 18 hod. Zveme širokou veřejnost k příjemnému posezení v krásných prostorách zámku u cimbálové muziky se skleničkou kvalitního vína tentokrát z Blatnice pod Svatým Antonínkem.

20. - 22. 9. 2014 - Výstava květin ovoce a zeleniny, kterou pořádají zahrádkáři z Frýdlantu nad Ostravicí. Výstava je prodejní, koná se v Domě zahrádkářů ve Frýdlantu n. O. v době 9⁰⁰ – 18⁰⁰ hod. (pro školy v pondělí 8-15). V rámci programu vystoupí cimbálová muzika Kotci, pro návštěvníky bude připraveno chutné občerstvení z domácí kuchyně.

**ZO ČZS Tršice Vás srdečně zve v neděli 28. září 2014 na
„Tradiční podzimní výstavu ovoce a zeleniny“,
která se koná na sále Radnice od 9⁰⁰ do 17⁰⁰ hodin.**

Připravena je prodejní výstava kaktusů, ukázka všeho, co všechno se dá vyčarovat z potravin a zeleniny; tombola s okamžitou výhrou, bohaté občerstvení; vstupné dobrovolné.

26. - 28. 9. 2014 - [Ostrava - Výstaviště Černá louka](#) - ŽIVOT NA ZAHRADĚ a Zdraví a duše - Již 11. ročník prodejní a kontrakční výstavy ŽIVOT NA ZAHRADĚ, se uskuteční 26. – 28. 9. 2014 na Výstavišti Černá louka v Ostravě. Akce je pořádána ve spolupráci s Českým zahrádkářským svazem a Českým svazem včelařů.

NOVINKOU letošního ročníku bude rozšíření výstavy Život na zahradě o dva výstavní pavilony, které budou sloužit k prezentaci Českého zahrádkářského svazu, kde se můžete těšit na zcela nové provedení floristických prací, prezentaci nových odrůd ovoce a zeleniny, sukulentů, pokojových rostlin, květin aj.

Souběžně probíhá další ročník výstavy ZDRAVÍ a DUŠE, která každoročně přivítá 100 vystavovatelů z oblasti zdravého životního stylu, ekologie, alternativní medicíny a feng-shui. Máte tak možnost navštívit 2 výstavy na jednu vstupenku!

V letošním roce se výstava Život na zahradě opět stává místem pořádání Mezinárodní konference zlepšovatelů a vynálezců ve včelařství. Sejdou se u nás kapacity z celé Evropy, které se s Vámi podělí o informace a novinky z oblasti včelařství.

◀▶ ☀ **Ochrana rostlin na zahradě v září a říjnu:**

Uvedený kalendářní přehled je použit s laskavým svolením autorů publikace:

Účinná ochrana zahradních plodin - Josef Horák, Jaroslav Rod, ([GRADA](#) – 2011)↓

◀▶ Vyčistíme, vybělíme a vysíříme sklep, očistíme a vydezinfikujeme police a lísky na ovoce. K dezinfekci použijeme 1% suspenzi Chloraminu nebo přidáním přípravku Savo do mycí vody.

◀▶ Dokončujeme ošetřování plodů jabloní proti **Ca-deficientní skvrnitosti jablek** solemi vápníku. Rozhodující je poslední postřik 14 dnů před sklizní, a to např. 1% koncentrací Kalkosolu 25 nebo 1% ledkem vápenatým.

◀▶ U jádovin je vhodné realizovat v lokalitách, kde se vyskytuje především sazovitost plodů prakticky každoročně, nejpozději od začátku srpna opatření, která omezí výskyt **sazovitosti jablek**, ale i **skládkových hnilob** a **skládkové strupovitosti** u plodů určených ke skladování. Je zde možno použít přípravky běžně účinné proti strupovitosti, jež mají vedlejší účinnost proti těmto chorobám, např. Discus, Merpan 80 WG (k použití 35 dnů před sklizní), dále Syllit 65 WP a Dithane DG Neotec (21 dnů před sklizní) a konečně Zato 50 WG a Thiram Granuflo (14 dnů před sklizní). Zdá se však, že je dostačující při prevenci skládkových hnilob a sazovitosti následné použití samotných strobilurinů (Discus 35 dnů před sklizní a poté Zato 50 WG 14 dnů před sklizní). Zcela výjimečně přichází v úvahu k použití v rizikových lokalitách (uzavřená vlhká údolí např. u řeky, neošetřované sady v blízkém okolí či dokonce v sousedství) zesílená kombinace, kdy stromy s vyvinutými jablky nejprve postříkáme 35 dnů před sklizní kombinací přípravků Discus + event. Merpan 80 WG a poté nejpozději 3 týdny před sklizní strobilurinem Zato v kombinaci s přípravkem Thiram Granuflo. Tato kombinace je opravdu výjimečná, maximální a riziková kvůli nebezpečí přítomnosti reziduí použitých přípravků v plodech. Připomeňme si, že sazovitost se především silně projeví na plodech jabloní a hrušní při deštivých a relativně teplých podzimních měsících, zvláště při teplém a vlhkém září. Nově je k ošetření proti skládkovým chorobám zaregistrován kombinovaný přípravek Flint Plus, obsahující captan, což je účinná složka Merpanu 80 WG a strobilurin trifloxystrobin, čili účinná složka přípravku Zato 50 WG. Je k dostání dokonce už i v malobalení a ukazuje se, že tato kombinace je velmi účinná.

◀▶ V září se vracejí mšice z bylinných hostitelů zpět na ovocné stromy a keře. Pokud dojde k projevům jejich přemnožení na ovocných kulturách, musíme ještě i nyní zasáhnout Pirimorem 50 WG.

◀▶ Koncem měsíce září upevňujeme na kmeny stromů a na kůly lepové pásy proti samičkám **píďalky podzimní**. Tyto pásy musí být pevně přivázány ke kmenům a kůlům tak, aby nemohly samičky proklouznout. Můžeme místo toho oškrabat borku ve spodní části kmenů a lep Chemstop-ecofix natřít ve vodorovném pásu přímo na kmen. Tímto opatřením předcházíme jarním holožírům listů housenkami píďalek.

◀▶ Pokud se objeví ve fázi zaměkání hroznů deštivé počasí, příznivé pro **šedou hnilobu hroznů**, je třeba provést u révy vinné postřik Teldorem 500 SC. Je výhodný tím, že má relativně krátkou ochrannou lhůtu (14 dnů) a kromě účinnosti proti samotné šedé hnilobě navíc i výrazně redukuje množství již vytvořeného oxidačního enzymu laccasy v nahnilých hroznech. Tento enzym především negativně ovlivňuje samotné kvasné procesy, dále způsobuje ztrátu barevnosti u červených vín, sklon k hnědnutí u bílých vín a nakonec i prázdnotu, někdy až nahořklou chuť vína z takto postižených hroznů.

◀▶ V září je v zeleninové zahradě nejzávažnějším škůdcem **pochmurnatka mrkvová**. Druhá generace této mouchy klade vajíčka od druhé poloviny srpna do konce září a způsobuje poté tzv. "**červivost**" mrkve. Jedinou ochranou je překrývání mrkvových porostů netkanou textilií v období kladení vajíček.

◀▶ Od konce srpna přes celé září ponecháváme přikryté netkanou textilií i porosty póru, neboť tento zásah je šetrnou a účinnou ochranou proti **vrtalce pórové**. Nálet vrtalek se pozná podle tečkovitých vpichů do listů hostitelských rostlin. Vrtalka pórová je malá dvoukřídlá muška, jejíž larvy na jaře poškozují listy cibule kuchyňské, v létě pak rostliny póru. Často se nepodaří ve správný čas provést na jaře ošetření porostů cibule a v pozdním létě postřik póru (tj. v době hromadného rojení dospělců vrtalek) deltametrinovými přípravky (Decis 15 EW, Decis Mega). Tento účinný zákrok musí být proveden včas do začátku líhnutí larev a prakticky se realizuje pouze ve velkovýrobě.

◀▶ Nejzávažnější chorobu celeru představuje **septoriová skvrnitost listů**. K chemické ochraně je možno použít organický fungicid Score 250 EC nebo azoxystrobin Ortiva. Aby byla ochrana účinná, je třeba s postřiky při deštivém počasí začít včas (červen až září) a ošetření provádět opakovaně. Ortivu lze však použít pouze dvakrát za sezonu.

◀▶ Po sklizni ovoce obnovujeme na kmenech slivoní **lepové pásy** (případně znovu obnovujeme lep natřený přímo na kmenech). Tím zabraňujeme bezkřídlé samičce pídalky podzimní vylézt po kmeni a naklást v koruně stromu vajíčka. Z kmenů jaderovin pak likvidujeme (pálíme) **pásy z vlnité lepenky** a tak ničíme zde ukrytá různá vývojová stadia škodlivého hmyzu.

◀▶ Po sklizni ovoce navíc vždy vyčistíme plochy pod ovocnými stromy od veškerého spadlého, červivého a nahnílého ovoce. U peckovin ze stromů **odstraníme** "mumifikované plody", jež pevně lpí k přilehlé větvičce, neboť jsou zdrojem infekce pro moniliniovou spálu a pro moniliniovou hnilobu ovoce v následujícím roce. Nebezpečnou **strupovitost** lze v příštím roce omezit postřikem 5% **roztokem močoviny** asi tak týden před opadem listů (nikdy dříve!).

◀▶ Koncem října je ještě možno ničit **vlnatku krvavou** na stromech. Lze použít buď přípravek Pirimor 50 WG, anebo při silném výskytu vlnatky i Mospilan 20 SP. Do postřiku vždy přidáváme smáčedlo.

◀▶ V tomto období vysazujeme na záhony **česnek**. Je třeba jej před výsadbou vždy **namořit proti vlnovníku česnekovému a proti houbovým chorobám**. Vlnovník je spolehlivě likvidován přípravkem Sulka obsahující polysulfid vápníku (5% suspenze, délka moření 6 hodin). Registrace u Sulky bohužel skončila, na trhu je určitá náhrada pod názvem Síra SK 520 nebo Sulka K. Tyto přípravky jsou vedeny jako hnojivo, obsahují kromě polysulfidu vápníku bezchlorový draslík a dusík. Dle etiket kromě půdního hnojení jsou vhodné i na moření česneku. Zde stačí k efektu 4% suspenze (40 ml/1 l vody) a délka moření 6-12 hodin. Od prosince 2010 je povolen nově registrovaný Rovral Aquaflo (stačí 0,4% suspenze a délka moření proti houbovým chorobám 20 minut). Nejdříve moříme stroužky česneku přípravkem Sulka K nebo Síra SK 520 a poté (nikoliv naopak) odděleně moříme proti houbovým chorobám.

◀▶ ** Nutné práce na zahradě v září a říjnu:** použité informace jsou čerpány: www.zahradkari.cz:↓

◀▶ Nemáte-li ještě vysázený jahodník, je možné ještě během měsíce sázet a zvláště v jeho druhé polovině využít proměnlivosti počasí a větší vlhkosti. Sazenice by ale měly být dobře vyvinuté. Sklízají se odrůdy měsíčního a remontantního jahodníku (např. LIDKA, OSTARA), remontantní maliny (např. ADA, MEDEA) a beztrnné ostružiny. U remontantních jahodníků ponechte na rostlinách koncem měsíce jen vyvinuté plody, stvoly s květy nebo poupaty vyštípněte, aby se rostliny nevysilovaly.

◀▶ Až do poloviny měsíce můžete očkovat broskvoně na semenáček - zvláště v době vlhka bývá dostatek mízy. Rybíz je možné v této době řízkovat.

◀▶ U maliníku odstraňte odplazené výhony (do poloviny měsíce), ponechané ošetřete fungicidem.

◀▶ Sklízají se podzimní (ALKMENE, DESERT) a raně zimní (SPARTAN, SELENA apod.) odrůdy jablek, hrušky (DIANA, NELA), renklódy (ALTHANOVA, ZELENÁ), švestky (např. DOMÁCÍ, TULEU GRAS), pozdnější broskvoně (LEDNICKÁ ŽLUTÁ, MARTINA), pěstitel vinné révy začíná s vinobraním.

◀▶ Včas si překontrolujte stav a pevnost žebříků, které budete pro sklizeň potřebovat, připravte si dostatek obalů na ovoce (přeppravky omyjte 5 % sodou) a překontrolujte stav skladovacích prostor.

◀▶ Zjistíte-li u švestek výskyt šarky s nechutnými plody bez cukru, vykopejte strom i s kořeny a spalte, aby nedošlo k přenosu virózy na další stromy.

◄► Červivé, či jinak poškozené plody, opadané pod stromy, posbírejte a odstraňujte co nejdříve. Sklízíte-li ovoce pomocí pytlíkového česáčku na tyči (tam, kde nelze použít žebřík), trhejte plody jednotlivě, jinak (při trhání více plodů najednou) může dojít k nežádoucím otlakům a následnému hnití při skladování. Při sklizni plodů rovněž odřezávejte suché a polámané, nebo zasychající větve.

◄► U vinné révy se během září dokončuje osečkování, aby se podpořilo dozrávání a vývoj hroznů. Po provedeném řezu révy stříkejte ještě proti padlí a perenospoře a tam, kde jsou potíže s hořkou pihovitostí jablek, proveďte poslední ošetření vápennatým hnojivem, nebo roztokem ledku vápenatého - vždy v koncentraci 1% 14 dnů před sklizní.

◄► Do poloviny měsíce je možné na uvolněné zeleninové záhony vysévat vhodné plodiny (hrách, lupina, vikev, hořčice apod.) na [zelené hnojení](#). Vzešlý porost alespoň jednou týdně důkladně zalijte a v případě, že rostliny do doby rytí přerostou, tak je nejdříve posečte, nebo uválejte, aby se snadnoзарýval.

◄► Začátkem měsíce se pokračuje ve sklizni cibule (ze sazečky i ze semen). Sklízají se brambory - suché a přebrané, zbavené těch, které byly při sklizni mechanicky, nebo škůdci porušené, či napadené chorobami skladujte nejlépe ve vydezinfikovaných přepravkách. Skladovací teplota (nejlépe tmavý, větratelný sklep) by měla být zpočátku naskladnění brambor 10 - 15 °C, během skladování potom 3 - 5 °C, pod tuto hranici by teplota neměla klesnout.

◄► Můžete ještě vysévat ředkvičky pro sklizeň v polovině října (ochrana proti dřepčíkům netkanou textilií vám vytvoří rovněž příznivé mikroklima k růstu a vývoji rostlin). Též si můžete vysít kopr a špenát a záhon pro případ výskytu nepříznivého počasí překrýt foliovým krytem (pro svoji potřebu můžete některé rostliny nechat na záhonu dozrát a sklídit semena pro výsev v příštím roce). V září se rovněž vysazuje česnek, na stejné místo by měl přijít po sobě nejdříve po pěti letech. Nedoporučuje se ani sázet česnek po cibuli, póru, po bramborách, nebo po rajčatech. Sadbu si raději nakupte v seriózních, osvědčených obchodech a v případě, že nemáte záruku zdravotního stavu, mořte stroužky proti háďátku zhoubnému a proti houbovým chorobám. K výsadbě použijte jen největší stroužky z obvodu cibulí, sázejte do připravené půdy do hl. 6 - 8 cm (řádky 25-30 cm, vzdálenost v řádku 8 cm). V případě, že v září nestihnete česnek zasázet, nebo vám to počasí neumožní, máte možnost ještě do poloviny října.

◄► Sklízí se fazol na semeno a to takovým způsobem, že se celé rostliny uříznou těsně u země a s lusky se zavěšují na suchém, dobře větraném místě. Zde se ponechávají až do úplného uschnutí. Ozimý salát se vysévá do 10. září, špenát pro jarní potřebu do 15. září. Na přezimování si můžete vysít i semeno ozimého květáku (ARKTUR).

◄► Do kořenáčků, či petrželových děrovaných nádob (petrželáků) přesaďte petržel (listovou i kořenovou) - do každého kořenáče natěsňte co nejvíce rostlin (jako substrát postačí písčitá kompostovka). Do příchodu mrazů nechte osázené kořenáče a nádoby venku na zahrádce a zapusťte je do země až po okraj, důkladně zalijte. Rovněž zasadte do kořenáčů pažitku a obě tyto zeleniny budete moci sklízet během celé zimy.

◄► Na mrkvi se objevuje již druhá generace pochmurnatky mrkvové a klade vajíčka (již od poloviny srpna). Proto je třeba včasné nakrytí netkanou textilií, abyste neměli červivou mrkev. Netkanou textilií ponechte rovněž do poloviny září na porostu póru, kde může škodit vrtalka pórová. Podrobněji si o tomto škůdci póru přečtěte v příspěvku V. Žateckého. Proti septorióze celerových listů pokračujte v ošetřování měďnatými fungicidy.

◄► V září se ještě vysazují dvouletky - macešky, hvozdíky, pomněnky, sedmikrásky, dělením trsů se rozmnožují a přesazují trvalky, (u nich odstraňujte průběžně odkvetlá květenství). Z cibulovin se v tomto měsíci vysazují nejdříve krokusy, ladoňky a narcisy, v polovině září lilie a koncem měsíce se ve výsadbě cibulovin na zahrádce pokračuje hyacinty a tulipány (ty snesou i říjnovou výsadbu). V září též vyryjte rané odrůdy mečíků a v suché větrané místnosti je nechte doschnout.

◄► Růže prostříhejte a odstraňujte odkvetlé květy i s konci výhonů, odstraňujte též výhony plané, vyrůstající z podnože. Jehličnanům dopřejte koncem měsíce hodně zálivky, aby dobře přečkaly zimu. Začínají se sázet okrasné dřeviny. Nástup do květu u měsíčku pro příští rok urychlíte tak, že semeno již v druhé polovině září vysejete na záhon. Pokojové květiny z místa jejich letního pěstování přenášejte na zakryté verandy, lodžie či do skleníku - kaktusy a tučnolisté květiny jsou choulostivé i na malé noční mrazíky - ty uklid'te nejdříve.

◀▶ Říjen dává svojí proměnlivostí počasí každému najevo, že je již opravdový podzim. Pokračuje se ve sklizni jaderovin - zimní odrůdy jablek (TOPAZ, GOLDEN DELICIOUS ap.), hrušní (DICOLOR, LUCASOVA ap.). Pěstovaných odrůd jaderovin je velké množství a každá odrůda má svoji správnou sklizňovou zralost, ze které při sklizni vycházejte. Od poloviny října se mohou sklízet kdoule - správný termín sklizně je tehdy, když začnou opadávat.

◀▶ Sklízíte nejlépe za sucha citlivým oddělením plodu od plodonoše. Od vyrosení plodů na hromadách venku se již upustilo, neboť takto ošetřené plody neměly i přes lepší vzhled (lepší vybarvení) tak dlouhou skladovatelnost a bylo u nich pozorováno větší napadení houbovými chorobami na skládce. Ovoce je doporučeno sklízet se stopkou a ve vydezinfikovaných obalech ukládat do chladných, větraných prostor, odkud je budete přenášet na zimní uskladnění. Pro uskladnění vyberte jen kvalitní plody, ostatní zpracujte podle potřeby.

◀▶ Skladovací prostory zimního uskladnění ovoce by měly být vydesinfikovány (vysířeny), jak již bylo uvedeno v radách červencového kalendária, sklad by neměl promrznout (teplota při zimním skladování by měla být 2 - 4 °C, na jaře okolo 6 °C, maximálně 8 °C), vzdušná vlhkost by měla být dostatečně vysoká (80 - 90 %). Ovoce neskladujte společně s bramborami, ani se zeleninou.

◀▶ Po sklizni přihnojte ovocné rostliny kompostem, nebo umělými jednosložkovými hnojivy (draselná a fosforečná), půdu okolo keřů a stromků bobulovin mělce zkypřete a odplevelte. Odplozené výhony maliníku a ostružiníku odstraňte. Na kmenech slivoní obnovte lepové pásy, které zabraňují pídálce podzimní vylézt do koruny, stromy peckovin zbavte moniliozních plodů a kmeny jaderovin lepenkových pásů (likvidací zničíte zde ukrytá stadia škodlivého hmyzu).

◀▶ Ve druhé polovině měsíce začínají ovocné školky s prodejem ovocných stromků a pěstitelé doplňují zahrádku výsadbou dalších ovocných dřevin. Nejšetrnější způsob výsadby by byl tzv. "ze země do země", ale to nám nákup ve školce neumožňuje. Proto je doporučeno nakoupenou sadbu (stromky a keře) před vlastní výsadbou ponořit na 1 den do vody. Na optimální délku upravte kořeny i nadzemní část, při výsadbě stromek fixujte k opěrnému kůlu, jehož část, která bude v zemi, jste předem impregnovali opálením. Při výsadbě dbejte na to, aby místo štěpování zůstalo volně nad zemí. Nemáte-li u zahrádky oplocení, obalte kmíněk pletivem, nebo podobným chráničem proti ohryzu zvěří. Vysazené stromky a keře důkladně zalijte. Ovocnou sadbu můžete sázet až do konce listopadu. Výsadbou broskvoní na definitivní stanoviště odložte až na jaro, na podzim koupené stromky na zahrádce založte do země. Podobně postupujte u sadby vinné révy, ořešáků, kdouloní a ostružiníku - počkejte až na jaro.

◀▶ Koncem měsíce se provádí postřik proti vlnatce krvavé. V místech výskytu hryzců obalte kořenovou soustavu košem z pletiva, které po vysazení bude svojí manžetou vyčnívat nad zem.

◀▶ Je hlavní období sklizně košťálové (zelí na skladování a zelí kruhárenské bílé i červené se sklízí již začátkem měsíce), ale i listové zeleniny. Vlhké počasí měsíce je příznivé pro dorůstání kořenů a proto se sklizní kořenové zeleniny počkejte do konce měsíce. Sklidte letní pórek a dokončete sklizeň plodové zeleniny. Rajčata, která by již nedozrála (nevybarvená) můžete použít na zpracování do čalamád. Kořenovou zeleninu sklízíte za sucha, aby kořeny byly suché. Nať odstraňujte, aby kořeny nevadly. Poškozené kořeny vyberte pro blízkou spotřebu, skladujte pouze zdravé, neporušené kořeny. Ty skladujte ve větraném chladném sklepě, nejlépe ve vlhkém písku. Mrkev na delší skladování je dobré umístit do krechtů, zakrytých zeminou, pouze kořeny k brzké potřebě dávejte do sklepa. Kořeny nedávejte do igelitových sáčků, kde by vám tato zelenina shnila.

◀▶ Část potřeby zeleniny pro kuchyňskou přípravu naložte očištěné a upravené do mrazáku, nadbytek zelí nakrouhejte a naložte do nádob ke kysání.

◀▶ V říjnu přicházejí již ranní mrazíky. Nespotřebovali-li jste řapíkatý celer ze zahrádky do nástupu mrazu, založte jej ve sklepě. Čekanka salátová snese mráz do -6 °C a proto se doporučuje při hrozícím poklesu na tuto kritickou hranici rostliny sklídit i s kořeny, odstranit vnější listy a založit do písku ve sklepě - při dobrých skladovacích podmínkách vám zde vydrží do ledna. Kadeřávek nechte několikrát přejít mrazem v noci (získá na chuti), naopak kedluben (pro zimní využití) musíte sklídit dříve, než jej noční mráz ohrozí. Bulvy se skladují nejlépe v krechtech z hlíny, při skladování ve sklepě ukládejte bulvy i s kořeny do vlhké země, či písku.

◄► Salát na přezimování (např. HUMIL) ze zářijového výsevu vysazujte již v první polovině října - nejlépe do brázd 10 cm hlubokých, aby byly rostliny ochráněny před zimními větry. Koncem měsíce se vyrývá křen, protože ze zmrzlé půdy by nešel dobývat. Kořeny k uskladnění se zakládají do vlhkého písku ve sklepě. I když černý kořen a petržel snesou mraz, sklíďte tyto zeleniny již rovněž koncem října, neboť byste měli také problémy s dobýváním. Také celer sklíďte před příchodem mrazu a bulvy zakrechtujte, nebo uložte v chladném sklepě. Ozimé odrůdy pórku (ELEFANT, POLLUX) snesou pokles teplot i pod -15 °C.

◄► Růžičková kapusta, o které se traduje názor na téměř největší mrazuvzdornost mezi zeleninami, má i odrůdy (např. KARPO), které je třeba sklídit již koncem října, zatímco např. známá ZÁVITKA zimu vydrží.

◄► Před mrazem je potřebné také chránit zářijové výsevy mrkve nejlépe dvojitou vrstvou chvojí. Před mrazem je nutné rovněž sklídit papriky a rajčata z fóliáku a skleníku, zatímco se může zde pod sklem salát, cibule na zeleno, či ředkvička vysévat po celý říjen a ještě o vánocích si na čerstvé zelenině pochutnávat.

◄► Říjen je rovněž měsícem výsadby okrasných dřevin, stálezelené a jehličnany je možné vysazovat do konce měsíce. Vysazují se též opadavé listnáče na tvarované živé ploty, při požadavku na širší živý plot se vysazují 2 řady těchto dřevin. Na osázení pergol některými druhy popínavých rostlin a na vytvoření rostlinné stěny z těchto pnoucích rostlin je v tomto měsíci také vhodná doba - loubinec, lonicera.

◄► V tomto období se řízkují fuchsie, řízkovance muškátů ze září přesazujte a příp. zaštipujte (při dosáhnutí výšky 10 cm), na rozřízkování můžete použít i balkonové květiny, které z jejich letního stanoviště uklízíte a odnášíte na přezimování. Řízky rododendronů, které jste nařízkovali začátkem léta a nyní mají kořeny, sázejte do pařeniště. Z popínavých rostlin, které setrvávají přes zimu na konstrukci a které nyní vyvazujete, můžete odebírat zimní řízky. Také mladé výhony pnoucích růží vyvazujte ke konstrukci, staré výhony, na nichž byly květy zkrátte aspoň na 5 cm od hlavního stonku a rostliny prořežte, u keřových růží proveďte celkové zkrácení o cca 1/3 a nakopčení.

◄► Můžete sázet keřové i stromkové růže - u keřových sázejte tak hluboko, aby místo očkování bylo dostatečně zakryté zeminou. Přichází také doba ošetření vodních ploch na zahrádce - jezírko vyčistíte a napnete přes něj síť, aby do něho nepadalo listí a jiné zbytky vegetace. U chryzantém vyštipujte přebytečná poupata, u košatých typů střední poupě pro dobré rozvětvení. Rostlinám, choulostivým na namrznutí připravte zakrytí u země (plamének), ale i nad zemí (např. vistárie). Začít s řezem můžete u některých [popínavých dřevin](#). Cibule a hlízky cibulovin a hlíznatých květin vybírejte z půdy - mečíky, dosny, hlíznaté begonie - a nechte je doschnout na dobře větraném a bezmrazém místě, potom uložte na místa, vhodná k přezimování. Trvalky přihnojte kompostem a husté, nebo staré trsy rozdělte. Choulostivější druhy mobilní zeleně, které byly přes léto umístěné na zahrádce, také uklíďte.

Pozor, důležitá informace pro návštěvníky výstav v Litoměřicích a Lysé nad Labem:

Vážení přátelé,

na základě jednání s výstavišti v Litoměřicích a v Lysé nad Labem sdělujeme, že velká ovocnářská expozice ČZS, kterou jsme v posledních letech připravovali pro výstavu Zahrada Čech v Litoměřicích, se letos uskuteční na výstavišti v Lysé nad Labem v rámci podzimní výstavy Zemědělec. Ta se koná v termínu od 9. - 12. 10. 2014 a bude opět mezinárodní s příslibem účastí zahrádkářů ze Slovenska a z Německa. Na výstavě Zahrada Čech v Litoměřicích, která se koná v termínu 12. - 20. 9. 2014, bude svaz reprezentován v tradičním pavilonu G expozicí časopisu Zahrádkář a dále soutěžní zahrádkou ve venkovní expozici. Informujte prosím ZO ČZS, které plánují zájezdy na tyto výstavy.

Ing. Jan Hinterholzinger,

předseda ČZS, z.s.

► **Poradenská služba – každou středu, mimo 1. v měsíci, mezi 13.⁰⁰ a 16.⁰⁰ hodinou (na sekretariátě ÚS ČZS)**

ZO ČZS si mohou vyzvednout na sekretariátě ÚR ČZS v Olomouci, tř. 1.máje 5, každou středu, mimo 1. v měsíci:

► **členské známky na rok 2014 + ke každé známce zdarma „Rukověť zahrádkáře 2014“ + kalendářik ČZS.**

Telefonické dotazy mimo středu Vám zodpoví členové ÚS ČZS Olomouc:

Předseda – M. Pazdera, tel.: 605 004 301, e-mail: mirek.pazdera@seznam.cz

tajemník - J.Skarupský, tel.: 605 127 698

hospodář – J. Kačerová, tel.: 775 639 152

Redakce: Vlasta Schubertová, ČZS ÚS Olomouc - konečná úprava

(neprošlo jazykovou úpravou)

11. ročník soutěže „Mladý pěstitel“

Podmínky soutěže 11. ročníku Mladý pěstitel:

- Soutěže se může zúčastnit mládež jako jednotlivci, ne jako kolektiv.
- Mládež bude soutěžit o nejlepší zajímavě osázený truhlík, misku – např. s výpěstky květin i ovoce a zeleniny, koření apod.
- Podmínkou účasti na výstavě je přiložená fotodokumentace včetně písemných záznamů o postupu pěstování a růstu rostlin od výsevu až po současnost a odevzdaný soutěžní truhlík / miska (velikost: maximálně 60 cm dlouhý truhlík, miska Ø 35 cm).
- Soutěže se mohou zúčastnit jednotlivci do 15 let. Nejlepší práce budou odměněny věcnými cenami, všichni obdrží drobné pozornosti od sponzorů.
- Přihláška soutěžícího bude obsahovat:
 - jméno soutěžícího
 - datum narození
 - bydliště
 - telefon, e-mail
- Přihlášky odešlete nejpozději do 22. září 2014 na adresu:
Český zahrádkářský svaz, Územní sdružení Olomouc, 1. máje 5, 779 00 Olomouc.

- Odevzdání exponátů a jejich zaregistrování proběhne ve středu 1. října 2014 na výstavišti Flora Olomouc, v 1. patře pavilonu „A“ (expozice ČZS je v části „C“), v době od 10⁰⁰ do 16⁰⁰ hodin.
- Dovoz a odvoz exponátu lze po domluvě realizovat s pomocí vystavujícího Územního sdružení, pod které patří Vaše základní organizace Českého zahrádkářského svazu a pokud se nebudete moci domluvit, bude proplaceno běžné jízdné veřejným dopravním prostředkem – jízdenka slouží jako doklad.
- Přihlášení soutěžící obdrží volnou vstupenku k návštěvě výstaviště.
- Výpěstky účastníků soutěže budou vystaveny v expozici pavilonu Českého zahrádkářského svazu po celou dobu výstavy Hortikomplex 2014.
- Předání cen soutěžícím proběhne v neděli 5. října 2014 za účasti soutěžících, zástupců Olomouckého kraje a výstaviště Flora Olomouc ve 14⁰⁰ hodin. Opět bude propláceno běžné jízdné.
- Odvoz exponátů je možný v neděli 5. října 2014 po skončení výstavy, tj. po 17,⁰⁰ hodině.

Závěrem bychom Vám chtěli popřát skvělé pěstitelské úspěchy a mnoho zajímavých nápadů pro 11. ročník soutěže „Mladý pěstitel“.

Český zahrádkářský svaz, Územní sdružení Olomouc
Vlasta Schubertová, komise pro práci s dětmi

Přihláška do soutěže 11. ročníku „Mladý pěstitel“

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Bydliště:

Telefon, e-mail:

Přihláška do soutěže 11. ročníku „Mladý pěstitel“

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Bydliště:

Telefon, e-mail: